

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 293.

V Ljubljani, v soboto 22. decembra 1894.

Letnik XXII.

Vabilo na naročbo.

„Ko je Arabec Abd-el Kader videl prvičkrat delujoči tiskovni stroj, tedaj je baje vzkliknil: „Glej, to je top misli!“ Res, krasna beseda! Kajti ta top, časopisje, meče jezera in jezera krogel na vse strani, ki padajo v koče ubožnih in v palače bogatinov. Vsakdo torej vé, kak pomen ima časopisje. Vedno je več ljudij, ki čutijo potrebo, da beró in da se poučujejo o dogodkih javnega življenja. Otroci tega sveta, ki so previdnejši od otrok luči, vstrežajo tej potrebi s slabimi knjigami, nevarnimi spisi in časniki. S sestavki, ki napadajo katol. cerkev in njene nauke, njeno življenje in njeni red, nje poglavarja in služabnike, skušajo doseči svoje namene...

Skrbimo za to, da slabemu časopisju, škodljivim spisom in knjigam nasproti postavljamo dobro časopisje. Skušajmo družine obvarovati pred strupom slabega časopisja. Stariši bi se čutili gotovo užaljene, ko bi jim kdo podtikal, da hočejo zastrupiti svoje otroke. In vendar najdemo stariše, ki meni nič tebi nič dajejo otrokom v roke brezbožne spise, časnike, koledarje itd. Toda kdor vedno okuša strup, nazadnje mora umreti vsled ostrupljenja...

Če pa že noben katoličan ne sme zanemarjati časopisja, tem manj bi bilo to mogoče pri katoliškem duhovnu. Dobro časopisje je silno pomenljiv zaveznik duhovnega pastirja. Ta le jedenkrat na teden govori raz prižnico svojim duhovnanom, časopis pa šestkrat na teden govori svojim bralcem in ako časnik ne stoji duhovnu na strani, tedaj se kmalu izgubi, kar duhoven oznanjuje. Mi katoličani in posebe mi duhovni imamo sveto dolžnost, kar le moremo pospeševati in podpirati dobro časopisje.“

S temi besedami vspodbujal je škof St. Politski začetkom tega meseca svoje duhovnike in vernike za katoliško časopisje. Uместno se nam je zdelo, namestu posebnega vabila z besedami škofovimi opozarjati svoje somišljenike na dolžnost gledé časopisja, katero treba vzlasti vršiti okrog novega leta. — Prosimo torej svoje prijatelje, ki so si že dosedaj tolikih zaslug pridobili za razširjanje katoliških listov mej Slovenci, naj to svojo vmeno za dobro stvar vnovič pokažejo sedaj ob novem letu. Krtolški dnevnik je nam Slovincem neobhodno potreben, zato skrbimo, da podpiramo duševno in gmotno z vsemi silami sedaj jedini slovenski katoliški dnevnik „Slovenec“!

Vzgleđi za gospodarsko organizacijo.

Vzgleđi kažejo, da se z marljivim in pred vsem neustrašenim, požrtvovalnim delovanjem kmečki stan da krepko organizovati. S Francoskega smo že navedli vspodbudno delovanje katoliške zveze. Prav tako lepo delujejo razna kmečka društva na Nemškem, ki imajo skupno že nad 100.000 uđov. Znamenitejša so: vestfalsko, rensko, triersko, hesensko, nasavsko, zapadno in vzhodno prusko, ajhsfeldsko, šleško, srednje-badensko.

Začetek njihov je bil tak-le: L. 1862 je ustanovil baron Šorlemer v štajnfurškem okraju na Vestfalskem kmečko društvo v podporo kmečkih zadev. Do l. 1871 se jih je že mnogo nabralo. Toda slavna vlada je zavohala politiko v njih in zato jim je prepovedala mejsebojno zvezo dne 10. vel. srpana 1871. Muhasti vladi seveda ni nič izdalo, da so društva pri svojih shodih javno povdarjala, da nimajo s politiko ničesar opraviti.

Vlada je tiščala svojo, a Šorlemer se ni vdal. Naročil je, naj se vsa društva združijo in dne 30.

nov. 1871 sklical je v Minstru velik shod, koder se je na temelju novih pravil osnovalo „vestfalsko kmečko društvo“ (westfälischer Bauernverein). Vstopilo je vseh 2000 navzočih kmetovalcev. Namen temu društvu je izražen v besedah: „Društvo hoče združiti kmečke posestnike v zadrugo in v ti: a) dvigati svoje ude v umevnem, duševnem in gospodarskem obziru; b) spojiti jih v krepki kmečki stan, ki se trudi c) ohraniti kmečka posestva.“

Prva stvar, za katero se je to društvo potegnilo, je bilo kmečkemu stanu primerno dedno pravo. Na Nemškem, kakor tudi pri nas v Avstriji je dedno pravo vkrojeno po vzoru francoskega Napoleonovega Code civil; to je pa spakedrano po kesnejšem rimskem pravu. Država po tem pravu dela silo posamnikom pri sklepanju oporoke, ker jih veže komu in koliko morajo zapuščati svoje premoženje in če umrje gospodar brez oporoke, po jednaki delih razdeljuje premoženje. Ta sila je naravnost krivična in obstoju trdnega kmečkega stanu grozno škodljiva. Z njo je v zvezi druga pogubna pridobitev židovsko-liberalnega zakonodajstva, namreč svobodna deljivnost kmečkih posestev. Komaj četrt stoletja je v veljavi in že imamo namesto krepkih, zavednih kmečkih posestnikov, celo četo revežev, katerih vsak ima malo kopo razmesarjenih zemljišč. Posestva se za jednega rodú vsa razkosajo in raztrgajo. Pri tem imajo advokatje lepo priložnost za pravde, judje pa za spekulacijo z zemljišči. Marsikje se ljudje z grdimi pregrehami ustavljajo sili zakona glede dednosti zemljišč in prestopajoč npravnost, skušajo ohranjati cela svoja posestva. Po jednega, k večjemu po dva otroka imajo po nekaterih deželah kar skoraj brez izjeme — kmečke družine. Imenujemo za vzgleđ cele pokrajine na Francoskem, Sase na Ogerskem. Potem pa javkajo, da

LISTEK

Specijalisti.

Od kod naenkrat specijalisti?

Potrpite prosim!

Saj veste, koga imenujemo specijalista?

Pač tistega, kateri se v kaki znanstveni ali umeteljni ali obrtnijski stroki odlikuje od družih ljudij taistega stanu. Z isto stroko ali z istim delom se najbolj bavi ali se je svoje dni tako unil v tem, da mu za sedaj ni „para“. Zlasti so specijalisti v zdravniškem poklicu, ta je za očesne, drugi za vratne bolezni, tretji zna najbolje ob- in od-rezovati žive ude na človeškem telesu. Specijalisti so tudi v sredstvih, s katerimi lečijo razni človekoljubi. Župnik Kneipp n. pr. je specijalist v zdravljenju z vodo in domačimi zelišči, P. Celz pa vsakemu betežniku in zoper vsakeršno bolezen priporoča — petrolej. Vsak po svoje!

Javljajo pa se še družih vrst posebneži, tudi nekaki specijalisti, dejal bi jaz prav ponižno. Litijski starosta na pr. je specijalist v srednjeveški zgodovini in v popravljanju svojih govorjenih govorov. Da bi pač imel v „Slovenčevih“ posnetkih za par glasov nižje uglasbene. No, pa kaj se čudimo temu. Znano je, da nemškega cesarja zelo veseli javno govoriti. Oficijozni listi imajo redno nalogo,

popravljati pravo besedilo, in tako še le dalje raztrobiti po svetu. Seveda se zgodi to navadno še le potem, ko je prvotni govor napravil že več ali manj ugoden ali neugoden vtis po „rajhu“. Specijalistom kaj tacega nikar ne zameriti! Še manj zemljepisne pogrške!

Nemci so v svoji prislovni temeljitosti taki specijalisti, da so z Avstrijskega že poslali pismo „nach Kärnthen bei Laibach“.

Tako, s pomočjo specijalistov, spet prišepavši do Ljubljane, obstojmo nekoliko pri naših domačih „prijateljih!“ Poprej so bili specijalisti v narodnem naprednjaštvu, sedaj pa hočejo biti samo še specijalno narodni s krščansko socijalnim nakitom. Mi seveda smo v njihovih očeh specijalisti v nemškutarstvu in brezdomovinstvu, če tudi je rekel pred nekaj leti njihov starosta, da se v narodnem oziru more dati slovenski duhovščini „charta bianca“.

Razun „Narodovih“ in „Slovenčevih“ specijalistov ima pa tudi koalicija svoje specijaliste na Kranjskem. To je triperesna deteljica sestojéča iz c. kr. dvornega svetnika, c. kr. sodnika in c. kr. notarja. Ti specijalisti niso zaupali ne katoliškemu shodu, ne zadnjemu zaupnemu shodu, ampak rešitev vseh slovenskih teženj in narodnih vprašanj pričakujejo od onih shodov, ki jih prireja gospod generalšef med najzaupnišimi možmi naše Dolenjske.

Ker smo že na Dolenjskem, povem vam, da je

v Ribnici imenitna gostilna, hotel kjer nimajo nobenega slovenskega lista, pač pa več židovskih umazancev z grdimi karikaturami. To je za slovensko svetno inteligenco ribniško! Specijalisti!

Sicer so pa v tem oziru očitne graje vredni in potrebni vsi ti katoličani, ki si naročajo židovske liste, posebej pa še one Slovence, ki se najraje zabavajo z nemškim lepo (?) slovom po framasonsko uredovanih listih.

Stopimo čez Litvo v Magyarország! Prvi specijalist za izdajalcem Lajoš Košutom je ondi prostožidar in ministerski predsednik Wekerle. In zakaj? Zato, ker sem v polpreteklem času videl med podobami in slikami v Budapešti po izložbah večkrat naslikana ta dva, kot Njegovo Veličanstvo. Tem „speštanim“ Judom je ljubši bič, s katerim udarja Košut-Wekerle po kraljestvu, kot kraljevo žezlo millega Franc Jožefa I.

Jako nemirne so morale biti v zbornici magnatov seje za proticerkvene predloge, hudo so se morali plaziti sem ter tja, ker je bilo treba precej po tistih vročih debatah dati stole prevleči z novo usnjato prevlakó!

Mažari so tudi prvi specijalisti v ravnopravnosti. Na Ogerskem je 15 milijonov prebivalcev (ne vračunši Hrvate) in državnih poslancev je 417. Ker pravcatih Mažarov ni čez 7½ milijona (in po mnenju tistega, ki je rekel, da ves mažarski jezik ima samo

se prebivalstvo ne množi. Seveda se ne, toda kje je vzrok. Pri nas v Avstriji smo tudi v tem obziru že zelo daleč pod ničlo. Za plemiče je preskrbljeno, v fidejkomisnih posestvih, za kmeta — nikjer.

Prepričani smo, da bodo tudi naši kmetje, čim se organizujejo, najpreje zahtevali, to kar so zahtevali vestfalski, da se namreč to odpravi. Preje tudi, predno sami ne vstanejo, ni upati zboljšanja v ti zadevi. Poslanci imajo druge — posle; namesto najstrožjega boja proti uničujočim liberalnim načelom, si skušajo z malimi izjemami ohranjati mandat, mej tem ko propada prvi stebel državi — kmečki stan.

Westfalski kmetje so precej dosegli. Za vestfalsko pokrajino se je izdalo dne 30. mal. travna 1882 red zemljiških posestev (Landgüterordnung), ki omogočuje nerazdeljeno ohranjenje njihovo. Našim poslancem kar najtopleje priporočamo, da že v tem zasedanju v deželnih zborih spravijo to stvar na dan. Deželni zbori imajo pri nas v tem obziru odločivno besedo.

Vestfalsko kmečko društvo je dne 7. rožnika 1887 mej svoja sredstva postavilo tudi to-le točko (§ 3. e):

Skrbi se, da se vpišejo vsa posestva, ki se morejo vpisati, v zapisnik zemljiških posestev in da se o pravem času mej živimi sklenejo določbe ali pogodbe, po katerih se kmečka posestva izroče nerazdeljena in ne prebudo obložena kakemu otroku ali sorodniku.

Poleg tega si je osnovalo to društvo svoj mesečnik „Westfälischer Bauer“ in še mnogo drugih koristnih stvari n. pr. skupno zavarovalnico proti ognju, toči, za življenje, konsumno društvo, posojilnice, svoja razsodišča, poljedelske in gospodinjske šole.

V zadnjih se uče mlada kmečka dekleta kuhati, šivati, oskrbovati živino, streči bolnikom i. t. d.; mej predmeti pa ni niti klavirja, niti telovadbe.

Kaj bi se dalo, kaj bi se moralo pri nas še storiti.

Prazno slamo mlatiti znamo že dolgo, pokazimo še kaj boljšega.

Pri tem pa opozarjamo, da so na nemškem izključno samo na katoliških načelih svetem temelju vzrastle te prekrasne organizacije. Dela so se lotili samo katoliški možje. Za triersko kmečko društvo, ki je imelo mal. travna meseca 1889 — 12000 udov, se je največ trudil kapelan Dasbach. Beseda „kapelan“ v ti zvezi več pové, nego more sto surovo-neslanih člankov v liberalnih listih ogrditi in osmešiti. Ta kaplan ali kaplanček je prehodil celo pokrajino in klical ljudi na boj — proti oderuhom. Njegovo društvo se je posebej zavezalo, da hoče zastopati pravdo vsakega svojega uda proti oderuštvi pri posojilih ali pri kupčiji z živino. Ustanovil je poleg društva tudi še „poljedelsko banko“, koder se daje kmetom živina, ki jo izplačujejo v obrokih z malimi obrestmi. Od l. 1885 do l. vinotoka 1889 je tako razpečalo 2590 živin-

čet v vrednosti od 510.544 mark. Uvedla se je tudi po njegovem predlogu zavarovanje za živino, ki izvrstno deluje. — Zivel, če je prav samo kaplan!

Vzglede imamo, naukov torej dovolj. Katoliška ljubezen do naroda bo tudi gotovo pri nas rodila enakih sadov. Bog daj srečo vsem, ki se bodo ali so se že lotili takega dela, in vsem posebno pa klevetnikom — zdrave pameti in krepke volje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. decembra.

Konservativno moravsko veleposestvo.

Te dni so v Brnu imeli shod konservativni veleposestniki moravski in se posvetovali o organizaciji stranke. Vodjo stranke izvolili so grofa Serenyija, ker je umrl grof Belcredi. Izbrali so tudi neki odbor, ki bo oskrboval strankine posle. V ta odbor so voljeni: generalni vikar olomuške nadškofije Weinlich, brnski stolni dekan dr. Zeibert, člana gospodske zbornice prelat Korezian in grof Henrik Haugwitz, potem deželni poslanec baron Stillfried, grof Spiegel-Diesenberg in grof Silva-Tarouka. V dež. zbor v fidejkomisni skupini moravskega veleposestva, v katerem imajo konservativci veliko večino, so pa izvolili grofa Stollberga. V tej skupini je le 19 volilcev. Upamo, da konservativno veleposestvo dobi večji vpliv sedaj, ko se je na novo organizovalo.

Domovinska pravica. Dne 17. t. mes. je imela c. kr. kmetijska družba svoj občni zbor. Posvetovala se je tudi o vrenjenju domovinske pravice, ki je nujno potrebno. Shod se je izrekel, da naj se vsakemu prizna domovinska pravica, ki štiri leta biva v kakem kraju. Pri tem naj bi se ne delale nobene razlike mej davkoplačevalci in nedavkoplačevalci. Deželni zbor naj pa sklene zakon, s katerim se vredi preskrbovanje ubogih tako, da se razbremené kmečke občine. Shod se je nadalje izrekel, da naj se popolni socijalno zavarovanje z zavarovanjem za starost in onemoglost. Sklepi kmetijske družbe so popolnoma umestni, toda se je bati, da se zlasti liberalni deželni zbor nanje ne bode oziral, ker liberalci se ne brigajo za interese kmetskega prebivalstva.

Kriza na Ogerskem. Sedaj že vsi liberalni listi priznavajo, da je Wekerlejeva vlada zgubila zupanje pri vladarju, če tudi so nedavno tako odločno nasprotno zatrjevali. Jediní so v tem, da sedanja vlada propade. Pomenljivo je pa, da jih je pretresel strah, da se spremeni ne le vlada, temveč tudi vladna sistema, če še ne zdaj, pa kmalu. Menda le spoznajo, da bi se na Ogerskem dalo tudi brez njih vladati. Posebno vse liberalce to straši, da bi utegnili tudi na Ogerskem priti časi, ko se bode treba ozirati na vse narodnosti v deželi. Mažarsko gospodarstvo ne stoji posebno na trdnih nogah.

Belgijska zbornica. Belgijski finančni minister se je odločno izrekel proti progresivnemu dohodninskemu davku, ker bi to peljalo k kolektivizmu. Ta izjava ministrova pač na nižje in srednje

stanove ni posebno ugodno vplivala in lahko se pripeti, da bode kdaj se konservativcem škodovala. Skoro vse evropske države že uvajajo progresivne davke. Nadalje se je minister izrekel, da se na uvoz žita ne naloži nobena carina, pač pa na uvoz moke. S tem pač minister hoče pomoči belgijskim mlinarjem, ki bodo imeli zaslužek, ko se bode bolj žito uvažalo in v deželi mlelo. Proti carini na žito so bila zlasti velika mesta, kmetovalci so jo pa želeli. Ker je Belgija pred vsem industrijska država, ni čudno, da se vlada ozira bolj na interese industrije.

Vojska med Kitajci in Japonci se bode najbrž kmalu ustavila. V Mandžuriji je huda zima. Vode so že zamrzile. Reka Pejho, na kateri ležita Peking in Tientsin, je popolnoma zamrznila. v Pečilskem morskem zalivu se že tudi dela led. Japonci sedaj ne morejo zaradi ledu napasti tahuskih utrd ob ustju omenjene reke. Pa tudi po suhem se bode po zimi težko dalje premikala japonska vojska proti Peking. Kitajci se pa tudi po zimi ne morejo pripraviti za boj, ker so vode zamrznene, železnice pa nimajo, da bi prevažali po njih vojske in vojne potreščine. Da imajo Kitajci železnice, bi pa po zimi lahko zbrali močno vojno, kateri bi se Japonci ustavljati ne mogli. Sedaj vidijo Kitajci, kako napak so storili, ko so se branili grajenju železnic.

Slovstvo.

Jugoslavjanski stenograf. Početkom januarja stopi „Jugoslavjanski stenograf“ v VI. tečaj v novi obliki, povečanem objemu in z obilnejo vsebino, uredovan pa svojem poprejšnjem programu.

Imel bode novo posebno prilogo: „Glasnik“, kulturno-zgodovinski za južne Slavjane s slikami. Izhajal bode mesečno (razven avgusta in septembra) v zvezkih po 2½ tiskane pole (okolo 40 strani velike osmerke) v slovenskem, hrvaškem, srbskem in bolgarskem jeziku z latinico in cirilico.

„Jugoslavjanski stenograf“ prinaša članke o svoji stroki, potem o pisanju sploh, o pisalnih strojih i. t. d.

„Glasnik“ pa ima sledeče oddelke: cerkev in šola, književnost in umetnost, glasba in gledališče, naravoslovje in potovanje, trgovina in obrtnija, promet, društvene vesti in raznoterosti. V vsakem oddelku se nahajajo dopisi ali kratke vesti (novine) iz raznih krajev na slavjanskem jugu. Na ta način se spoznavamo vzajemno ter se lahko razumevamo med sabo, kakor to bratom pristoja.

V novejšem času se zanimajo celo večji narodi za svoja posamezna narečja, če tudi imajo občni književni jezik; kako bi ne mikalo tudi Slovenca, spoznati jezik in kulturne odnose svojih bližnjih bratov.

Tudi zanimanje za stenografijo raste od dne do dne.

Naše geslo je: „Spoznajmo se, razumimo se! In v tem smislu hočemo z božjo pomočjo tudi zanaprej delovati, računajoč na podporo prijateljev te ideje.

7 pristnih, neizposojenih besed, ne bilo bi jih še približno toliko!) torej bi imelo biti 209 mažarskih poslancev, rumunskih (3 milijone) 83, slovaških (2½ milijona) 71 in nemških (2 milijona) 54. In sedaj zakrij svoj obraz, pravica! Med 417 poslanci je 11 Nemcev, drugi so vsi Mažari. Svet nima takega parlamenta.

Kar pa zadeva tostranske zastopniške razmere, bili so pa tudi tisti pravi specialisti, ki so dali 63 posestnikom svojega poslanca, 2118 meščanom tudi svojega, pa le enega, in 10592 kmečkih volilcev si sme voliti še le volilne može za enega poslanca! In ravno zaradi tega je pri vladi med veleposestniki in Poljaki tak specijalen upor zoper volilno preosnovo, to je zoper splošno volilno pravico.

Pri vsej proticerkveni, protiaustrijski, protislovanski politiki to in onstran Litve pa je v ozadju proustozidarstvo in spet to ima zaslonbo v Alliance israelite. Vsa Evropa se pa dandanašnje ozira in opira na „unicum“ izmed specialistov na barona Rotschilda, čegar rodbina početkom tega veka ni imela ne denarja ne imena. L. 1875. so jo cenili na okroglih 5000 milijonov frankov, v 13 letih se to premoženje podvoji, l. 1950 bo že obsegalo najmanj 160.000 milijonov frankov, kakor misli poslanec Schlesinger.

Te specialiste je vzel danes na muho

Tine Balant.

Pismo iz Aleksandrije.

Dne 10. decembra 1894.

Dovolite mi, gospod vrednik! da začnem svoje današnje pismo z zgodovinskimi podatki. Že iz začetka obstanka jeruzalemske kustodije pošiljali so predstojniki sv. dežele misijonarje v Aleksandrijo, da so tū vodili dušno pastirstvo in učili ljudstvo, pred vsem tū živeče evropske trgovce verskih resnic in odgajali njihovo dečo. Leta 1572 po slavni zmagi kristijanov nad Turki naselili so se frančiškani stalno v Aleksandriji. Toda stanovali so še vedno v zasebni hiši do leta 1632., ko je dal P. Pavel a Laude, kustos sv. dežele, graditi majhen samostan s kapelc, posvečeno sv. Katarini. Ko je pa leta 1834. podkralj Mohamed - Ali podaril samostanu obširno zemljišče, zidali so frančiškani novo cerkev, samostan, kolegij, apostolski vikarijat, bolnišnico, ter nasadili pred cerkvijo nasade, ki so sedaj mestu prav v krasoto. Ker je bila cerkev zelo slabo zidana, sesula se je nekega lepega jutra. Svetodeželska kustodija začela je zidati leta 1847. novo prostornejšo cerkev, ki je bila posvečena leta 1850. Toda že leta 1880. poskočilo je število tukajšnjih katoličanov na 20 tisoč, in frančiškani so zato sezidali ob morju pri novem pristanišču novo cerkev s samostanom. Uprav dodelana postala je žrtev angleških krogelj, a velikodušni (v tem slučaju) Angleži postavili so jim novo in večjo.

Leta 1890. sezidali so frančiškani tudi na zahodnem delu mesta, v Moharam-Beju cerkvico in samostan, kjer je sedaj hospieu predstojnik in objednem župnik tamošnjih katoličanov, večinoma arabskih družin (kakih 70). P. Stanislav Krauss, rodом Nemeц iz pruske Šlezije. Pri njem biva jeden brat lajik. — Nadalje imajo tukaj frančiškani dve javni šoli: deško in dekliško. Radi mnogih drugih opravil izročili so že leta 1857. deško šolo francoskim šolskim bratom pridržavši si pravico do nje. Šola je jako dobro obiskovana, kajti gojencev šteje sedaj skoraj 1000. Dekliško šolo pa vodijo sestre Klarise. — Gvardijan samostana sv. Katarine je objednem župnik, katerega podpirajo v delovanju duhovniki-frančiškani. Vsaka narodnost ima svojega duhovnika in vsako nedeljo in praznik se propoveduje v laškem, francoskem, angleškem, arabskem, malteškem, nemškem in slovenskem jeziku. Slovenci smo vselej in povsod bolj „pri zadnjih“, zato imamo tudi tukaj svojo pridigo še le popoldne ob pol 4., katera je bila doslej ob 6. uri. Tudi napredek! Upam, da bo šlo še nazaj. Vsak začetek je težak. Pri toliki različnosti narodnosti so naravno tudi redovniki sinovi raznih narodov, kajti v samostanu je zastopanih 10 narodnostij. Nekateri delujejo v dušnem pastirstvu, eden kot kapelan angleške posadke, drugi v bolnišnici, pri šolskih bratih, pri sestrah sv. Karola Borom. Imenovane sestre, rodом večinoma Prusinje, so se naselile v Aleksandriji

Cena listu zajedno s prilogom ostane ista, pri vsem tem, da bo skoraj trikrat večji od prejšnjih letnikov, t. j. za celo leto 2 gld. 50 kr.

Naročnina se pošilja z mednarodnimi poštami nakaznicami podpisane uredniku, ali pa g. Drag. Hribarju v Celju, kjer se list tiska.

V Ljubljani, dne 1. decembra. 1894.

Prof. A. Bezenšek,
urednik in lastnik.

Fedra, Tragedija u pet činova od Racina. Preveo August Šenoa. To je 1. zvezek teatralne biblioteke, ki je izšel v Zagrebu v dionički tiskarni. Cena knjižici, broječi 128 str., je 40 kr.

Poročilo šentjakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za l. 1894. Izdalo in založilo načelnštvo. — Knjižica poročila o marljivem delovanju omenjene podružnice ter je namenjena podružničnim udom.

Mlada Hrvatska. Smotra za politiku i knjigu. Izdavalatelj i odgovorni urednik Dinko Politeo. Godina I. Broj. X.

Gluhonemi. — Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. — Spisal Anton Rudež, učitelj v goriški gluhonemici. — 25 slik. — V Gorici 1894. Tiskala in založila »Goriška tiskarna« A. Gabersček. — Zanimiva knjiga obsega 341 strani.

Argo. Zeitschrift für krainische Landeskunde. Nummer 11. III. Jahrgang. Obseg: Reiseskizzen aus Italien. — Kleinere Mittheilungen. — Das Gradišče »Attilov Kocian« bei Kapellen. — Praehistorische Funde im Sagorer Thale. — Fund römischer Funde in Sagor. — Terrain-Neigungen. — Mittheilungen aus dem Museum.

Električna razsvetljava v Ljubljani.

(Dalje.)

Je-li ta nastavek v dohodkih utemeljen? Če hočemo odgovorjati na to vprašanje, moramo primerjati svojstva električne luči s svojstvi drugih lučij, v prvi vrsti plinove in tudi cene posameznih lučij. Katere prednosti pa ima cetera paribus električna razsvetljava pred vsako drugo, znano je občinskemu svetu in mi ni treba obširno razkladati. Električna oblačna luč je najjačša, kar jih imamo, poleg očem prijetna, ne daje posebne toplote in kar je posebno važno, ne kvari zraka. Za razkošno razsvetljava velikih dvoran in prostorov je najpripravnejša. Žarnice nimajo tiste svetlobe, kakor oblačne svetilnice, a dajejo rdečkasto, očesu zelo prijazno svetlobo, pri kateri moremo razločevati razne barve, kakor po dnevu. Pri plinovi in petrolejski razsvetljavi pa tega ni mogoče, kakor je znano.

Žarnica ne daje nobene vročine, ne kvari zraka in moremo jo brez skrbi obesiti, kamor nam je drago, česar z nobeno drugo lučjo storiti ne moremo. Iz zdravstvenih, varnostnih in lepotnih ozirov je električna luč za razsvetljevanje stanovanj najprikladnejša, ravno tako pa tudi za razsvetljevanje javnih lokalov. Komu ni znano, kaka soparica postane v lokalih, v katerem je plinova luč. Te razne ugodnosti

so vzrok, da se električna razsvetljava zadnji čas povsod širi in izpodriva plinovo.

Tehnika električnega razsvetljevanja je še mlada ali razvija se nečuvno hitro. Pred desetimi leti je še marsikdo dvomil, da bi električne naprave povsem zanesljivo delovati mogle, dandanašnji o tem nikdo ne dvomi več, kajti imamo na tisoče večjih in manjših naprav, ki vse delujejo varno in zanesljivo.

Izkušnja uči, da se električna razsvetljava povsod ogromno hitro razširja in je zatoj treba centralne leto za leto povečevati. Da izmed mnogih slučajev navedem samo jednega, bilo je elektrovojni mreži »mejnarodne električne družbe« na Dunaju priklapljenih dne 1. maja 1894. leta 71.261 žarnic po 16 normalnih sveč in dne 1. novembra l. 1895 pa že 88.307 taci žarnice, pri čemer se vsakokrat uvrstijo še oblačne svetilnice in motorji.

Sodéj po tem, kar se godi drugod, smemo pričakovati, da si bode električna razsvetljava tudi v Ljubljani pridobivala vedno več tal, da se bode širila, če tudi ne tako zelo in tako hitro, kakor drugod, pa vendar primerno naglo, da le cene ne bodo previsoke.

Pri električnih napravah imajo gledé na plačilo za razsvetljava dvojno navado: ali se določi za vsako svetilnico za vse leto neki pavšalni znesek, ali se pa konsumentu postavi elektroštevec in se mu odmeri plačilo po množini električne energije, merjene po hektovaturah. (Vat imenuje se produkt iz števila, koliko elektrike je šlo v jedni sekundi skozi prerez elektrovođa, in iz števila, ki pove tokovo napetost. Hektovat = 100 vatov.)

Pavšalni zneski se plačujejo v Tridentu, in sicer za vsako normalno svečo na leto 66 kr., torej za žarnico na leto tolikrat 66 kr., kolikor normalnih sveč znaša njena svetljivost. Drugod se največ računi po hektovaturah. Pavšalirajo navadno le tiste svetilnice, katerim se da čas razsvetljenja vsaj približno določiti. Odsek ima v svojem računu hektovaturu, a s tem pa nikakor noče trditi, da bi se v Ljubljani za nekatere svetilnice ne smeli določiti pavšalni zneski. Za hektovaturu je odsek postavil 3-5 kr. v račun. Po tem nastavku bi stala jedna ura svetljenja

z žarnico 16 normalnih sveč malone 3 kr.,	
" " 12 " " " 1-5 "	
" " 10 " " " 1-3 "	
" " 5 " " " 0-6 "	

Drugod računajo za hektovaturu več kakor 3-5 odstotkov, in sicer računajo na Dunaju 4-5, v Inomestu 4, v Pešti 5, v Gradcu 4 kr., a dajejo navadno večjim konzumentom popusta. V Inomestu mora poleg tega vsak konzument plačati za žarnico 1 gld. pristojbine. Popusti znašajo sploh od 3 do 30 odstotkov. 30 odstotkov popusta se dovoljuje onim konzumentom, ki imajo nad 2500 do 3000 gld. svetljenja na leto. Tem konzumentom pride hektovatura na 3-2 kr.

(Dalje sledi.)

pred 12 leti. Prva tri leta so imele prav malo gojenk, a letos jih je že nad 150. V notranji šoli jih je nad 30, mejnjimi, — kolikor se da soditi po imenih — nad polovico slovenskih in hrvaških otrok, ki se sčasoma tako dobro naučé nemščine, da o slovenščini ob izstopu iz šole večinoma niti pojma nimajo. Resnica je, da se naši otroci pri njih ozir verskega življenja odgajajo jako skrbno in uspešno, a žalosten moram tudi priznati, da se zelo zelo ponemčujejo. Ali bi se ne dalo temu kako odpomoči? Vsaj vendar veliko Slovencev vstopa leto za leto v razne redove in kongregacije, zakaj ne bi se katera oglasila za vstop k sestram sv. Karola? Začetek je že tū, kajti letos je vstopila sestra Antonija Grm, rodona Slovenka, in je sedaj v Kajri v noviciatu. Torej za njo!

Le tako bo mogoče, da se naši otroci na tujem ohranijo veri in narodu! V obče je tukaj v Aleksandriji zelo malo naših družin, katerih otroci bi govorili svoj materin jezik. Vse drugo preji! Večinoma Lah, vgladnejši tudi Francozi ali Nemci — le Slovenci ne! Žalostno! A vmes so tudi častne izjeme. Nahaajo se rodbine, kjer se domá govori vedno slovenski, dasi živé tū že leta in leta. a malo jih je, malo. Otroci slovenskih starišev ne govoré svojega jezika; ker se ga v šoli ne učé, zato se ga sramujejo. Gospod vrednik! Usmilite se uboge tukajšnje slovenske mladine in potrkajte na dobra srca, da dobi naša mladina hrane, spi-

so v za slovensko mladino! Trud in dobroto vam bo ljubi Bog tisočkrat povrnil. Oj kako žalosten moram zapisati sledeče vrstice: Italijanski prostozidarji vzdržujejo tukaj dva kolegija, v katerih o veronauku še govora ni. Frančiškani moledujejo leto za leto, da bi se vpeljal tudi ta prepotrebni predmet, a zaman vsaka prošnja, vsak trud, češ: Le domá ostanite in privoščite ljudstvu pravo omiko! In v to šolo pošiljajo nekateri ubožni slovenski stariši svoje otroke! Ker vže govorim o šoli, naj omenjam, da imajo tudi lazariisti in jezuiti tukaj svoje zavode, pečajo se izključno s šolo. Jezuitski kolegij je najlepša zgradba celega mesta. — V svojem zadnjem pismu sem omenjal tudi protektorjev — Francozov. Naj dostavljam svojemu poročilu še to-le:

Francoska vlada je namreč pokroviteljica in varuhinja katoliške cerkve na vzhodu, a svojih dolžnosti ne spolnjuje posebno vestno. Ljudje živéči dlé časa v orijentu, sploh pravijo, da Francozi tukaj več škodujejo katoliškim zadevam nego — Turki. Njih glavni namen je širiti njihov jezik in politiko. Zato jih vse druge narodnosti gledajo s pisanim očesom. Ko se pred nekaj leti na gezemanskem vrtu v Jeruzalemu začeli Grki zidati na našem zemljišču in so jim to frančiškani boteli zabraniti, je že prav malo manjkalo, da niso turški vojaki — pašo so namreč Grki podkupili — postreljali navzočih 32 frančiška-

1) Vredništvo »Slovenca« drage volje sprejme vsako knjigo in vsak dar v ta namen.

Koledar

za 52. teden leta 1894.

Nedelja, 23. decembra: 4. adventna; evang.: Janez Krstnik oznanjuje pokoro; — Luk. 3. — Viktorija devica. — Ponedeljek, 24. decembra: Adam in Eva. Torek, 25. decembra: Božič, rojstvo Gospodovo. Sreda, 26. decembra: Stefan muč. Četrtek, 27. dec.: Janez evang. Petek, 28. decembra: Nedolžni otroci. Sobota, 29. decembra: Tomaž šk. — Lunin spremen: Mlaj 27. decembra ob 3. uri 25 min. jutraj. — Solnce izide 25. decembra ob 7. uri 48 minut; zaide ob 4. uri 15 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. decembra.

(Odložil je državnozborni mandat) minoli četrtek dvorni svetnik Fr. Suklje. V kratkem bo torej razpisana v dolenjskih mestih volitev za državni zbor.

(Nadvojvoda Albreht) je daroval društvu za zgradbo reševališča in vzgojevališča zapuščene mladine 100 gld.

(Povišanje pri poštah uradnikih.) Poštnim oficijalom v tržaškem poštnem okraju so imenovani: Gregor Bartol, Nitto Callin, Jan. Bonetta, Jos. Gallovich, Alf. Schlechter, Mih. Bonetta, Jos. Tulich in Vin. Kolenc, vsi v Trstu ter Jan. Zondegiacomio in Peter Spazzapon v Gorici.

(Za odkup od noveletnih voščil.) G. deželni primarj dr. Vinko Gregorič je za odkup od noveletnih voščil podaril za katoliški sklad 5 gld. in za slovensko šolo v Velikoven 5 gld. Želeli bi bilo, da bi tudi drugi imoviti domoljubi tem povodom blagovoljno kaj darovali v te ali druge katoliško-narodne namene.

(Slovensko gledališče.) Sinoči je kot gost nastopila gospica Ljerka pl. Sramova, član nar. zem. gledališča v Zagrebu, kot Nataša v drami »Naš prijatelj Njeklužev«. Ker je gostovanje na slov. odru sploh redek dogodek, bilo je gledališče nenavadno dobro obiskano, največ pa gotovo, ker je gospica pl. Sramova znana na slovanskem jugu kot nenavadno nadarjena gledališka umetnica, dasi je stara šele dvajset let. Kot hči odlične rodovine izvolila si je sama ta poklic in, kakor je sinoči pokazala, z najboljšim vspehom, kajti ima vse prednosti prave gledališke umetnice. Takoj ob nastopu in po vsakem dejanju donela jej je gromovita dolgotrajna pohvala, odlikovana je bila s krasnim šopkom, in vencem. Igralka govori tako čisto hrvaščino, da jo je mogel vsakdo razumeti. Vloga Nataše zahteva mnogo telesnih in duševnih močij v velikem duševnem trpljenju, in teh sil ima gospica Sramova v nenavadno veliki meri, kar je pokazala v drugem dejanju ob vodnjaku in v zadnjem. Skratka: Boljše igralko doslej še nismo videli na slovenskem odru. — Naslovno vlogo je igral g. Anič prav dobro, dasi tu i tam vlogi ne popolnem primerno. G. Verovšek

nov. Francoski konzul je bil zraven, a še ustni odprl. To so protektorji! In tudi v tem-le se najbolj odlikujejo (?) Francozi: H krstu nosi, rectius vodi, tukajšnja gospoda tako velike otroke, da bi ti prav lahko sami odgovarjali na vprašanja pri krstnem obredu. — Pa še kaj veselega! Kako so vesele Slovenke »Domoljuba«! Roma od rok do rok. Prisrčno zahvalo izrekam tem potom vsem blagim dobrotnikom, ki so naročili »Domoljuba«. Zadnjih števil še nisem dobil. Kaj pa, ko bi gospodom v Trstu na pošti ne ugajala slovenščina? — Za družbo svetega Mohorja sem že nabral za prihodnje leto nad 100 družnikov in družnic. Hvala Bogu! — Vsled slabe letine spregledala je tukajšnja vlada dve desetini letnih davkov prebivalcem spodnjega Egipta, toda le pod tem pogojem, da se imenovani desetini, kar znaša okolu 3 milijone goldinarjev v zlatu, vplačata prihodnje leto, ako bo dobra letina; drugače to svoto popolnoma spregleda. Ze celo jesen imamo veliko vlažnost. Rad bi vam postregel še z drugimi novicami, a tukajšnji časopisi so kaj čudni. Vse stvari in novice zajemajo iz evropskih. Jaz navadno vse važnejše stvari izvem preje iz »Slovenca«, kakor iz tukajšnjih listov. Tudi »domačih novic« ne prinašajo; k večjemu, koliko jih vzniki povežijo, kako se zravšajo arabske babnice, itd. Če vas to zanima, lahko postrežem. Sklepam! Vam, gospod vrednik! in vsem znancem vesele praznike in srečno novo leto!

vidno napreduje, le premalo odločnosti kaže v gotovih momentih. Mož v razbournosti rolni, a ne joka. Izborno je predstavljaj Kalinskega g. Inemann, ki je doslej še vsak značaj mojstersko pogodil. Prav hvalevredno so predstavljale tudi ostale osebe v manjših vlogah.

(Slovensko gledališče.) Danes se predstavlja v slovenskem gledališču: „Pariški potepuh“, veseloigra v štirih dejanjih. Kot goat zopet nastopi gospica Ljerka pl. Šramova iz Zagreba.

(Darilo.) Iz Trnja: Presvitli knez Hugo Windischgrätz je daroval revežem iz Paličja in Klenka na Pivki 40 gld. za božične praznike! Bog ohrani velikodušnega dostojanstvenika!

(Domača umetnost.) V izložnem oknu Giontinijeve knjigotržnice je izpostavljen doprni kip Slovincem nepozabnega vladike Antona Martina Slomšeka. Ta kip je izborna delo akad. kiparja gosp. Josipa Puchreiter-ja. Kaže nam pokojnega vladiko v najlepših njegovih letih; modelovan je na podlagi fotografije — in ne slike, kajti, kakor kaže tu priložena fotografija, vse so slike Ant. Slomšeka izdelane napačno! Kdor je vladiko osebno poznal, pritrdil nam bode. Ta kip je res umetvor, kajti delan je po fotografiji in ne po naravi in ker se bode razmnožil, rečemo lahko, da bode v kras sobi vsacega duhovnika kakor v obče vsacega zavednega Slovence, kajpada bode vsled razmnožitve cena kipu zelo nizka, torej si ga bode vsakdo lahko omislil.

(Iz Celovca.) V najnovejšem času so nas koroške Slovence, kakor je Vam znano, g. urednik jeli zopet opominjati, naj se zjedimo z Nemci, naj ne kalimo miru. To so lepe besede, a za nas celo nepotrebne. V vseh pravičnih rečeh smo mi z Nemci jedne misli. Samo v jednej, to se ve, najimnitnejši stvari se naši nazori od nemških tako močno ločijo, kakor se loči pravica od krivice, svetlo solnce od trde teme. Oni nam delajo krivico (liberalni seveda in nacionalni) — a mi jih zato ne sovražimo, mi smo kristjani, mi se le krivici zoperstavljamo in upiramo ter se hočemo še nadalje junaško braniti, dokler njih krivica ne neha. Kakor hitro bodo oni z nami začeli pravično ravnati, smo pripravljeni njim, kakor svojim dragim sosedom, z veseljem prijateljsko roko podati, ker ne sovražimo Nemcev, kakor to skoraj vsaki številki beljaška teta (Villacher Allgemeine Zeitung) v svet trobi, ampak le krivico, katero še Bog sam sovraži. Evo nekoliko ilustracije in komentara. Spomnil sem se, da Vam, g. urednik, dolžujem naročnino za slednja dva meseca. Sedem, napišem slovenski nakaznico ter jo dam slugi, naj jo nese na pošto. A tu je poštena duša slabo nalletela. Ko zagleda službujoča gospodičina (tako mi je pripovedoval resnicoljubni sluga) slovensko pisavo strese jo po vseh germanskih udih, vskipi ji tevtonska kri (a bil je pa tudi crimen laesae majestatis teutonicae, mar ne gospod urednik) in kakor bi jo bil gad pičil vrže nakaznico nazaj z opombo, da mora biti postaja nemško pisana. Sluga hoče gospodičini ustreči, hoče njej vse v nemški jezik prestaviti, toda gospodičina ga zavrne na ne baš lep način, to mene nič ne briga, jaz ne znam slovenski, nesite nakaznico nazaj, jaz je ne sprejemem, dokler ne bode „station“ nemško pisan. Zares krasna jednakopravnost! Ali bi ne bilo primerno, da bi se naučila ta gospodičina spoznati 19. člen avstrijskega drž. osnovnega zakona, kateri je doslej za njo v deveti deželi nekje! Drugi slučaj. Moj prijatelj piše dopisnico s slovensko adresno na neki popolnoma slovenski, kakih 5 ur od Celovca oddaljeni tik železne proge ležeči kraj. Dopisnica roma po širni Avstriji okrog ter se vrne po 8 dneh do pošiljatelja z opombo: „Post, wo?“ Tako ravna jo naši uradniki, katerim prav slastno diši slovenski kruh. Ali naj Slovenec le mirno trpi, da bodo ti gospodje še za naprej po pisarnah nemško klatili. Niso li uradniki radi ljudstva tukaj — in ne ljudstvo radi njih. Nesramni sovražniki in lažnivi obrekovalci Slovencev, jezik za zobe! Vse govorjenje o svobodi je prazno, dokler ne vpeljemo našega jezika v šole in pisarnice. Pravico k temu imamo — ne bojmo se je poslužiti. Tirjajmo povsod slovensko uradovanje. Sila kola lomi in bode gotovo tudi glave nemškutarskih uradnikov omečila, njihovega odgovarjanja in grdenja pa se nič ne bojmo. Ako bi se pa vendar še kak Nemec ali nemškutar hotel ustavljati našemu plemenitemu prizadevanju — hej! pa skočimo mu na rep! Ti prenemški gospodje naj si poiščejo drugo domovino, kajti kadar bodemo mi po svojem hramu začeli snažiti, bi znali

gospodje na smetišče priti. Torej dragi gospodje in gospodičine poslužite se le poprej našega ljudomilega sveta. Mi Slovenci pa si zapomnimo Goethejeve besede: „Človek, ki je v omahljivem času tudi sam omahljivega mišljenja, ta pomnožuje zlo in je razširja dalje in dalje; ali kedor vstraja v mišljenji, ta si ustvarja svet“.

(Za mestne redarje.) Iz Ljubljane se nam poroča: Omenili ste v svojem listu, da bodo dobili mestni sluga nekaj noveletnih daril iz mestne blagajne. Vsakdo jim seveda to privošči, a jednako bi želeli takih daril tudi za mestne redarje, ki opravljajo dokaj bolj težavno in nevarno službo, ki imajo torej zato jednako pravico, da se mestni očetje ob novem letu ozirajo nanje vsaj toliko, kolikor na druge.

(Posadni bolnici v Ljubljani) darovali so razna društva in posamezniki, za duševno okrepčanje vojakov bolnikov knjig veliko zvezkov: Društvo sv. Cirila in Metoda 38 komadov; upravnistvo narodne tiskarne 40 komadov; Kat. bukvarna 24 komadov; knjižarna g. Krajca v Novem Mestu 26 komadov, „Sbor duhovne mladeži“, v Zagrebu 13 komadov; „Sbor duhovne mladeži“ v Djakovu 4 komade; „Matica Slovenska“ 26 komadov, in g. Gregor Trdina oskrbnik pri gospej Ivani Taučar pl. Čuber 29 komadov, prof. S. Rutar 10 komadov, župnik Vrhovnik 8 komadov, pedagogičski sbor v Zagrebu 40 komadov.

(Razpošiljanje Mohorjevih knjig) bilo je, kakor poroča „Mir“ dné 12. t. m. končano, tako da bodo sedaj lepe knjige v rokah vseh udov. To je Slovincem res lep »božični dar«. Naj bi ga povsod veseli sprejeli in knjige zlasti sedaj povsod prav pridno prebirali in iz njih jemali krepkega nauka in dobrega vedrila! Prihodnje leto se bo skušalo knjige še prej dostaviti udom.

(Slovenska šola v Velikovecu.) Nasprotniki naši se gibljejo tudi že zoper slovensko šolo, katero hoče družba sv. Cirila in Metoda zidati v Št. Rupertu ob Velikovecu in izročiti vrlonanim odgojiteljicam, č. šolskim sestram mariborskim. Nekateri samega strahu hočejo celo na velikovski nemški mestni šoli uvesti nekoliko ur slovenščine, da bi s to nakano škodovali slovenski šoli. Upamo pa, da bo dobra stvar vendarle zmagala in slovenska šola obrodila prav mnogo sadu. — Darovi se pridno nabirajo in zadnji „Mir“ izkaže že 444 nabranih kron za velikovsko šolo. Tudi objavlja sledeči poziv, kateri priporočamo vsem Slovincem, da ga blagohotno uvažujejo. Glasi se: „Iz oklica družbe sv. Cirila in Metoda v predzadnjem „Miru“ (št. 33) ste zvedeli, da bo ta slavna in prekoristna družba prihodnje leto v Velikovecu zidala hišo za štirirazredno slovensko ljudsko šolo, katero bodo vodile nune šolske sestre. To je gotovo vesela vest za vse slovenske rodoljube na Koroškem, posebno še za slovenske stariše v Velikovecu in okolici. Pa pomisliti je tudi treba, da naloži ta šola šolski družbi silno težko breme. Za prostor je že dala 1250 gld.; stroški za zidanje so preračunjeni na 15000 gld.; in ko bo vse gotovo, ostane še stalno breme vzdrževanja učnih močij (nun učiteljic). Družba pa svoje dohodke po krajcarjih nabira od premožnih in revnih Slovencev; ona v celem letu in s trudom komaj nabere 16.000 gld., če prihodnje leto tudi ne bo več nabrala, potem bo vse njene dohodke leta 1895. pojedla naša velikovska šola. Ker pa družba drugih svojih zavodov zapustiti ne sme, jasno je, da se morajo družbini dohodki zvišati. V prvi vrsti moramo k temu pripomoči mi koroški Slovenci, ker bo družba za nas zdaj največ potrebovala in potrošila. Obračamo se torej do vseh koroških rodoljubov, opominjajoč jih, da je za nas častna dolžnost, da priskočimo družbi na pomoč, seveda vsak po svojih močeh; kajti zares nelep bi bilo za nas, ko bi mi zaostali za darovalci drugih pokrajin, ki družbine pomoči ne uživajo v toliki meri. Pozivljamo rodoljube, naj pokažejo, da koroški Slovenci nismo poslednji gledé rodoljubja in požrtvovalnosti. Povsod, kjer se zbirajo Slovenci, bodisi na shodih ali veselicah, naj se misli na to prepotrebno našo družbo in naj se nabirajo prostovoljni doneski v korist Velikovske šole. Naj torej ne bo prilike, in tudi ne koče na slovenskem Koroškem, kjer bi se po svojih bolj ali manj skromnih močeh naši rojaki in rojakinje ne spominjali svoje dolžnosti v tej zadevi. Vsak najmanjši dar se bo hvaležno sprejel ter odkazal svojemu namenu. „Zrno do zrna pogača — kamen do kamna palača.“ Upamo, da bodo ta klic slišale tudi naše koroško-slovenske posojilnice! Prostovoljni doneski „za Velikovsko šolo“ naj se pošiljajo vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ali pa upravnistvu „Mira“, ki bo potem prejete darove v listu izkazalo in glavni družbi dopisalo. Slovenci in Slovenke! Potrudimo se, rešiti čast sebi in narodu svojemu! Sadove naših žrttev bodo uživali naši srečnejši potomci! — Bog in narod!“

ljajo vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ali pa upravnistvu „Mira“, ki bo potem prejete darove v listu izkazalo in glavni družbi dopisalo. Slovenci in Slovenke! Potrudimo se, rešiti čast sebi in narodu svojemu! Sadove naših žrttev bodo uživali naši srečnejši potomci! — Bog in narod!“

(Slovensko uradovanje na Štajerskem.) Poroča se nam: Slavni narodni okrajni odbor za okraj Slovenji Gradec je sklenil v svoji seji dné 20. decembra, da bode odslej samo slovensko uradoval. Stalil je dotični predlog v. g. župnik Ant. Ostrožnik in pritrdili so mu vsi navzoči odborniki (dva sta bila odsotna) razven c. kr. notarja dr. I. Tomschegga. Slava vrlemu zavednemu odboru, ki je s svojim sklepom odkazal slovenščini mesto, katero ji gré po postavi. Naj bi ta izgled posnemali še drugi naši javni zastopi, koder na kvar lepi materinščini še vedno vlada ohola tujščina. „Vivant sequentes!“

(Iz Slov. Gradca) dné 20. dec: Zupanom našega mesta bil je včeraj zopet izvoljen c. kr. notar dr. Ivan Tomschegg, naš narodni nasprotnik.

(Nesreča.) V radgonski vojašnici je te dni nekemu vojaku konj s kopitom razdrobil čeljusti.

(Glasovi k „Slava Bogu“, I. zvezek,) so ravno kar v drugič natisnjeni in dobijo se v frančiškanskem samostanu po 15 kr. glas. Torej štiri glasovi 60 kr., po pošti 65 kr. Partitura I. zvezka velja pa 80 kr.

(Zoper kletvino.) Kakor je pri nas kletvina med ljudstvom in drugi prosti izrazi razširjena, isto tako je ta grda razvada udomaćena osobito na Hrvatskem. Vlada hrvatska je zbog tega baš te dni objavila iz nova odredbo z dne 19. nov. leta 1880, v kateri se bogokletje kaznuje z globo 100 gld. ali z zaporom 14 dni. Krajna policija se pozivlje, da zgrabi vsacega, kdor bi s kletvino žalil verski čut ali pravnost. Tak ukaz bil bi tudi pri nas umesten!

(Samomor.) Dne 9. t. m. popoldne je šel od doma posestnik Jos. Grahek iz Petrovevasi v črnomaljskem okraju. Dne 12. t. m. zjutraj so ga našli v nekem senjaku obešenega. Ker je bil samomorilec v dobrih razmerah, je morda domač prepir bil povod nesrečni smrti.

(Ogenj.) Iz Naklega se nam poroča, da je ondi dne 19. t. m. pogorela hiša št. 1.

(Najstarejši veteran Napoleonove vojske.) Generalni lajtenant Nikola Savin je v Saratovu na Ruskem umrl 126 let star. Rojen je bil leta 1768 v Parizu in je leta 1798 stopil v armado. L. 1812 se je vojskoval pred Mosko. Ko je bila Napoleonova vojska premagana, so Savina kozaki vjeli. Ta se je potem na Ruskem oženil ter je živel pri svoji najmlajši hčeri, katera pa ima sedaj tudi že 78 let.

(Semnji po Slovenskem od 24. do 29. dec.) Na Kranjskem: 27. v Idriji, Batečah in na Vrhniku; 28. v Dobu in v Mirni peči. Na Koroškem: 27. v Lavamintu.

Društva.

(Katoliška delavska družba v Idriji) Vabilo na božičnico, katero napravi kat. delavska družba v Idriji v nedeljo 30. decembra v pivarni „Pri Črnem orlu.“ — Vspored: 1. Nagovor. 2. Pastirji na Betlehemski ravnini. 3. Angelji molijo pred jasicami. 4. Pastirji prinašajo darila. 5. Slovesen vohod treh kraljev. 6. Božično drevo. Pri vsakem prizoru se vrste deklamacije z pevskimi točkami in godbo. — Blagajnica se odpre ob 1/2. uri, začetek ob 1/2. uri zvečer. — Vstopnina: za pos. osebo 10 kr., z družino 20 kr. — Preplačila se hvaležno vsprejmejo! — K mnogobrojni udeležbi vabi načelnistvo.

(Narodna čitalnica v Ljubljani.) Vabilo na XXXVIII. občni zbor narodne čitalnice ljubljanske v sredo dne 26. decembra 1894. leta ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev dveh revizorjev za prihodnje leto. 6. Volitev predsednika in 10 odbornikov (§ 10. dr. pravil). 7. Posamezni nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi najprijaznejše odbor.

(Šišenske čitalnice) XVII. redni občni zbor bo sv. Štefana, dné 26. t. m. ob 2. uri popoldne v običajnim sporedom. K vdeležbi uljudno vabi — le tem potom, vse čast, člane (moške in ženske) odbor. — Na „Svečnico“, dné 2. februarja p. l. priredi „Šišenska čitalnica“ v čast spomin V. Vodnika slavnostno besedo.

(Kmetijska podružnica v Novem Mestu) ima izredni občni zbor, dné 27. t. m. ob 2. uri popoldne v mestni hiši. Na dnevnem redu je volitev posebnega odbora za pričetna dela gledé vpeljave sladkornega obrta na Dolenjskem. Povabljeni so vsi prijatelji kmetijstva.

(Prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani.) Vabilo na v sredo dné 26. decembra 1. 1894. v prostorih kazinske restavracije prirejeno božičnico ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva s sodelovanjem slavne vojaške godbe 27. pehotnega polka kralj Belgijcev. — Vstopnina za za nečlane 30 kr. Otroci plačajo polovico. Začetek ob 6. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen bolniškemu zakladu gasilnega društva. Odbor

(Narodna čitalnica v St. Petru) imela bo dné 30. t. m. ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor z običajnim vspeedom; vabimo vse društvenike in prijatelje čitalnice, da se blagovolijo polnoštevilno udeležiti zborovanja.

(Narodna čitalnica v Ptuj) priredi na Stefanovo dné 26. decembra 1894 gledališko igro Telegram veseloigra v 1 dejanju, češki spisal G. Pfleger-Moravsky, poslovenil J. Stare. — Po igri prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Slovensko kat. akadem. društvo „Danica“ na Dunaju) sta blagovolila pristopiti kot ustanovnika: Njih Prezvišnost, premilostljivi gospod knezoškof lavantinski, dr. M. Napotnik, z doneskom 50 gld., in velečastiti gospod M. Vales, vikar v Brancu na Goriškem, z doneskom 15 gld. Za velikodušna darova izreka najiskrenejšo zahvalo za odbor:

Ivan Končan, pravoslovec, t. č. tajnik.

Telegrami.

Novo bolgarsko ministerstvo.

Sredec, 21. decembra. Stojilova ministerstvo je sestavljeno. Stojilov, Načevič in Pešov obdrže dosedanje portfelje. Veličkov prevzame učno ministerstvo. Dosedanji diplomatični zastopnik na Dunaju Minčević je imenovan pravosodnim in unijonist Magjarov stavbenim ministrom.

Sredec, 22. decembra. Sebranje je živahno pozdravilo novo ministerstvo. Sebranje je načelno vsprejelo dve predlogi, ki merite na občno pomiloščenje emigrantov, in izročilo ju je komisiji, da ju še proučuje.

Vohunstvo na Francoskem.

Pariz, 22. decembra. Včeraj je bil pred sodiščem zaradi vohunstva nemški nadporočnik Schneebeck. Proti njegovemu sodruhu Kesselu se je pa bilo sodno postopanje ustavilo. Obravnava je bila tajna. Schneebecka je sodišče spoznalo krivega, da je mapo z dokumenti in spisi, ki se tičejo dež. brambe, spravil v javnost. Obsodili so ga v najvišjo dopustno kazen petih let in 5000 frankov globe.

Pariz, 22. decembra. Danes so se v Dreyfusovi pravdi zaslišavale priče, govoreče za zatočenca. Kaj gotovega se ne vé, ker je obravnava tajna. Pred sodiščem je mnogo ljudij.

Pariz, 22. decembra. Danes govoré v Dreyfusovi pravdi državni pravdnik in zatoženci.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Tientsin, 22. decembra. Kitajska vlada je po daljšem premišljevanju in obotavljanju sklenila, da pošlje posredovalca za mir v Japan. V kratkem izide dotična naredba.

Shanghai, 22. decembra. Govori se, da so se že začela pogajanja mej Pekingom in Tokiom. Japonsko brodovje je s prevaževalnimi ladjami odšlo iz Port Arthura proti jugu; kam, se ne vé.

Shanghai, 22. decembra. Angleškemu poslaništvu v Pekingi dovolili so 50 kitajskih vojakov za stražo, drugim poslaništvom pa po 10 do 12 mož

Opatija, 22. decembra. Cesaričinja vdova Štefanija odpotovala je na Dunaj in se po Božiču zopet semkaj povrne.

Budimpešta, 22. decembra. Gospodska zbornica je odložila zborovanje, dokler ne minejo božični prazniki. poprej je pa še sklenila, da se povodom veselega rojstnega dne sedanje kraljice dne 24. decembra častitanje zbornice zabeleži v zapisnik.

Belgrad, 22. decembra. Zatoženec Ružić trdi, da on ni imel nobene zveze s Karadjordjevičem. Pismo njegovo, v katerem se govori, da je v užiskem okrožju vse ugodno, se ozira le na volilne agitacije.

Rim, 22. decembra. Kakor „Opinione“ piše, je resnično, da je Tanlango pisal Gio-

littijeve dokumente proti Crispiju v ministerstvu notranjih stvari.

Bukarest, 22. decembra. Zbornica je vsprejela adresu s 70 proti 30 glasom.

Peterburg, 22. decembra. „Praviteljstvenij Vjestnik“ poroča, da je car pozdravljajoč odbor za zgrajenje sibske železnice naglašal, da je grajenje sibske žeznice jedno največjih del njegovega očeta. To izključno mirno podjetje dovršiti je najprisrčnejša želja njegova, posebno, ker mu jo je izročil nepozabni oče. Upa, da se z božjo pomočjo in sodelovanjem odbora to delo kmalu dovrši. — Po uradnem poročilu je dosedaj 1518 vrst ali skoro četrtina te železnice izdelana.

Peterburg, 22. decembra. Pred 2. dnem januarja grof Šuvalov ne nastopi svojega novega mesta v Varšavi. — Car je podelil bivšemu avstrijskemu veleposlaniku grofu Wolkensteinu v Peterburgu sv. Andreja.

Popolnoma svilene tiskane foularde od 75 kr. do gld. 3-65 meter — (kacih 400 različnih baž) — potem **črno, belo in barvasto** svileno blago od 45 kr. do gld. 11-65, gladko, progasto, prikasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, narčtov itd.) poštnine in carine prosto. Vzorci pošljejo se z obratno pošto. Pisma veljajo 10 kr., dopisnice 5 kr. v Švico.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg (10 2) (e. in kr. dvorni založnik v Curihu (Zürich). (16-16)

Umrli so:

20. decembra. Franc Waroga, oskrbnika sin, 7 let, Streliške ulice 11, plućnica

21. decembra. Matija Vodnik, kamnosek, 54 let, Dunajska cesta 38, vodenica.

Tuji ci.

19. decembra.

Pri **Stonu**: Dr. Hambo, vitez Schneid, dr. Podpečnik z Dunaja. — F. Licht iz Jaroslava. — Kleinlercher iz Domžal. — Milošević iz Banjaluke. — Šavnik, Prutky iz Gradea. — Jurca iz Postojane. — Pintar, Pirebau iz Ljubljane. — dr. Anton Recknagel z Jesenic. — Walušnik in Jelin z Reke. — Knaus iz Celovca. — Jakob in Ludovik Schlesinger iz Peesa.

Pri **Matiču**: Novak, Berger, Putschkailer, Schweighofer, Quapill, Herzog z Dunaja. — Habl iz Novega Mesta. — Luzzatto iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Graeser iz Sežane.

Tržne cene v Ljubljani

dné 22. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 60	Speh povojen, kgr. . .	— 64
Rež, „	5 10	Surovo maslo, „ . . .	— 86
Ječmen, „	5 50	Jajce, jedno „ . . .	— 36
Oves, „	5 60	Mleko, liter „ . . .	— 10
Ajda, „	6 70	Goveje meso, kgr. . .	— 64
Proso, „	6 20	Telečje „	— 64
Koruza, „	7 —	Svinjsko „	— 56
Krompir, „	2 42	Koštrunovo „	— 40
Leča, hktl. „	11 —	Piščanec „	— 45
Grah, „	11 —	Golob „	— 17
Fizol, „	9 —	Seno, 100 kgr. . . .	1 87
Maslo, kgr.	95	Slama, 100 „	1 70
Mast, „	68	Drva trda, 4 kub. m.	6 80
Speh svež, „	54	„ mehka, 4 „	5 —

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	teplotomera po Celsiju			
7. u. jut.	732.6	—2.6	sl. svzh.	oblačno	
21. 3. u. pop.	733.4	1.8	„	jasno	0.00
9. u. zveč.	736.3	—4.0	brezv.	megla	
Srednja temperatura 1.6. za 0-5° nad normalom.					

600 1

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni oče, gospod

Jakob Inglič,

e. kr. šolski vodja

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 56. letu svoje starosti, danes zjutraj ob pol 7. uri mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega boče v ponedeljek dne 24. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti. Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi svete Barbare in pri sv. Križu.

Nepozabljivi pokojnik se priporoča v blag spomin in pobožno molitev.

V Idriji, dne 22. decembra 1894.

Viktor, e. kr. mornarski strojni mat; Rafaela, učiteljica; Matija, vajenec; Ludovik, učenec otroci.

Zapuščinski poziv

Gosp. Janko Globočnik, e. kr. notar, kot sodni komisar pozivlja vse one, ki imajo kot upniki iz zapuščine dné 31. avgusta 1894 v Malih Laščah št. 9 z oporoko z dné 14. junija zamrlega posestnika Janeza Škerlja česa terjati, da se zglasé pri e. kr. notarskem uradu v Vel. Laščah dné 15. januarja 1895 ob 9. uri popoldne ter svoje zahteve prijavijo in skazejo ali pa do tedaj pisмено vložé svoje prošnje pri e. kr. okrajnem sodišču v Velikih Laščah, ker bi sicer ne mogli iz te zapuščine, če se porabi v pokritje priglavljenih teratav, česa terjati, izvzemati, ako imajo kako zastavno pravico.

Pod varstvom.

Jos. Preželi, posestnik v Zapogah, radi zapravlivosti; njega varuh je Jak. Pazler iz Zapog št. 46.

Vpis tvrdke.

Pri e. kr. deželni in kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je izvršil v zadržnem registru vpis tvrdke: „Posojilnica v Zagorju ob Savi, zadruga z neomejeno zavezo“. Zadruga se opira na pismena pravila z dné 25. novembra 1894, ima svoj sedež v Zagorju ob Savi, okraj Litija, in namen: a) vsprejemati denar (branične vloge) na obresti; b) dobivati denarna sredstva s svojim zadržnim kreditom in c) dajati posojila. Načelstvo obstoji iz načelnika in štirih udov načelstva, katere izvoli občni zbor za eno leto. Tačani udje načelstva so: Matija Medved, posestnik v Zagorju ob Savi, načelnik; Andrej Mauer, posestnik v Zagorju ob Savi, njegov namestnik; Pavel Weinberger, posestnik v Zagorju ob Savi, odbornik; Josip Modic, e. kr. poštar v Zagorju ob Savi, odbornik; Jakob Hrastelj, posestnik na Selih, odbornik. Načelstvo podpisuje v imenu zadruge na ta način, da se podpisata dva uda pod tvrdko, katera naj bode pisana ali s pečatom natisnena

Obert

(gostilniško in kavarniško)

na „Drenikovem vrhu“ na Rožniku pri Ljubljani

oddaja na račun, oziroma v najem takoj ali za spomlad. 645 3—1

Franc Drenik

Kongresni trg št. 14 II.

Priporočen od mediciničnih (621) velmož (30-3) Dobiva se v vseh boljših (623) lekarnah. (15 4)

olajšuje kašelj, razkrajja sliz, ojačuje; nepogrešljiv za prebolele. Glavna zaloga pri lekarnarju Jos. Mayerju v Ljubljani.

Surovo maslo

oziroma surovo maslo za čaj, maslo, fina smetana za kavo, sir in skute, sveže mleko se dobivajo vsak dan sveže

v prodajalnici v semeniškem poslopu nasproti sadnemu trgu

Mojim velececenjem kupovalcem izrekam za dosedanje zaupanje svojo zahvalo ter se priporočam osobito duhovniškim gospodinjam z zagotovilom, da si bodem vedno prizadevala v vsakem oziru popolnoma zadostiti. — Z velespoštovanjem

584 8—7

Jera Lipovšek.

Priporočen od poliklinične direktorje.

Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutrpen za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-10

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Za otroške bolezni,

za kakere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

načistije lužne KISELINE

ki je posebno pripravna zaradi svojega millega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Lohnerja monografija o Giesshübl-Puchsteinu.) 51 47

Henrik Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

izvrek: Giesshübl-Puchstein, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekt zastoj in franko.

Kašelj odpravite z uporabo slovečih

Kaiser-jevih 594 23-7 prsnih bonbonov

kateri najbolj učinkujejo proti kašlju, hripavosti, prehlajenju in zasliženju in so najcenejši.
V zavrtkih po 20 kr. dobivajo se v lekarni VILJ. Mayerja „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani, Marijin trg.

Podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 25 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in priporočani prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti. Cena steklenice Herbabnyevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različni od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te morej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 627 20-2

Osrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Rki: J. Gmeiner, G. Prodman, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar, F. Prodman, M. Mizzam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Serravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožli: J. Blazek; v Velikovači: J. Jobst; v Wolfshergu: J. Huth.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPECIALITY

„Crème Venus“
Prostředek k zúšlechťení pleti.
Tekutý pudr „Eugenie“
Červené tekuté líčidlo „Eugenie“
Pudr „Eugenie“
v bílé, růžové a krémové barvě.
Barva na vlasy
Kavkazká
essenze na kníry.

V. G. RIES
VIDEN
N. Grosse-Karasse 8

Glavno zalogo za Kranjsko

ima 622 26-4

FRAN STAMPFEL

v Ljubljani,

Kongresni trg, Tonhalle, Kongresni trg.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujejo, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri nape-njanji in zapečenosti, preobloženem želodcu z jedili in pljodami itd.

Steklenica z rabilnim navodom velja 20 kr., tucat 2 gl., 3 tucate samo 4 gl. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkoczy

479 15 zraven rotovža v Ljubljani.

Posiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

China Serravallo z železom

neobhodno potreben oslabelem in prebolelim

Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.

Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.

Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosevig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.

To odlično zdravilno, okrepčevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.

Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.

Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30-14

Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Lekarna Piccoli** na Dunajski cesti, nadalje tudi **Mayr** in **Grečelj**.

Obrtniki in trgovci,

375 26-25

člani konservativnega obrtnega društva v Ljubljani,*)
priporočeni osobito cenj. naročnikom z dežele:

*) Oni obrtniki, člani Konserv. obrtnega društva, kateri žele mej to naznanilo nvrščeni biti, zglasé naj se pri upravnistvu „Slovenca“.

Belec Anton klepar v Šent-Vidu pri Ljubljani.	Hinterlechner Karol čevljar v Ljubljani, Francovo nabrežje 23.	Schmelzer Bertr. stolar v Ljubljani, ob St. Jakobskem mestu.
Blaznik L. v Ljubljani, Stari Trg št. 12. Zaloga najraznovrstnejšega galanterijskega blaga.	Jager Janez mesar v Ljubljani, v mestni kolibi p. mes. mestu.	Šega Jakob jermenar v Ljubljani, Poljanska cesta.
Bončar France pleskar v Ljubljani, Rimska cesta.	Kovač France čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.	Šerik Ivan krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Boucon Andrej stolar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7. priporoča največje svojo zalogo najraznovrstnejših stolov natančno in trajno iz najboljših tvarin izdelanih.	Kozak Josip mesar v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Škrabec M. klepar v Ljubljani, Kongresni trg
Breskvar France preje L. Šverljuga knjigovez, v Ljubljani, Stolni župnišče.	Kregar Ivan pasar in srebrar v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8. opozarja preč. duhovščino in cerkv. predstojništva na izvrstno urejeno delalnico, v kateri izdeljuje vsakovrstno cerkveno posodo in orodje iz najzanesljivejših kovine, zlata in srebra po najnižji ceni.	Šturm Franc krojač v Ljubljani, na Bregu šte. 14.
Čamernik Ignacij kamoselk v Ljubljani, Poljske ulice št. 49.	Matkovič Dragotin brivec v Ljubljani, Pred škofijo.	Tome France postatar v Ljubljani, Streliške ulice
Černe Jožef urar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Maté Avgust čevljarski mojster v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Tomšič Luka vrtnar v Ljubljani, Poljanske ulice
Čermelj Jernej trgovina z južnim sadjem iz zelenjadjo v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Mihelič M. ščetar in zaloga krtač v Ljubljani Florjanske ulice št. 40. Šelenburgove ulice.	Uran & Večaj pečarja v Ljubljani, Igriške ulice.
Dolenec Oroslav svečar v Ljubljani, Gledališke ulice priporoča pristne čebelno-voščene sveče voščene zvčke in mēd. Zaloga pristnega brinja in brinjevoe. Vse po najnižji ceni.	Ozelj Gabrijel tapetnik v Ljubljani, Tržaška cesta.	Velkavrh Fr. jermenar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Dostal Karol tapetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31.	Paušner Franc krojač, v Ljubljani, Valvazorjev trg 4 (poleg okrajnega glavarstva).	Vilhar L. urar, v Ljubljani, Vodnikove ulice (poleg Katol. Tiskarne).
Brata Eberl slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja, tovarna za oljnate barve, lak in pokost, Ljubljana, Franciškanske nlice št. 4. P. n. občinstvo opozarja posebno na izdelke, katere sva razstavila na obrtniški razstavi v deželnem mu- zeji „Kudolinum“.	Pauer Friderik pekár v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.	Virk Sebastijan čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Erjavec Alojzij, (preje Zor) čevljar, v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.	Perko Franc sobil slikar v Ljubljani, Florjanske ulice.	Zorman Alojzij mokar v Ljubljani, Florjanske ulice.
Fajdiga Filip mizar v Ljubljani, Stenove ulice.	Petrič Fr. trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice.	Zalaznik Jakob slaščičarski in pekovski mojster v Ljubljani, Stari Trg šte. 21, priporoča štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno slaščičarsko in pekarsko peclvo.
Fajdiga Ivan mokar v Ljubljani, Križevniški trg, Nijala na Zvrtniki priporoča in ima vedno v zalogi vsakovrstno moko in otrobe po prav nizki ceni.	Rebek Josip ključar v Ljubljani, Francovo nabrežje, zaloga ključev iz aluminija vseh elektrotehničnih priprav hišnih telegrafov itd.	Zadnikar Henrik pasir in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17. izdeluje iz najboljših tvarin najraznovrstnejšo cerkveno posodo in orodje po najnižji ceni. Popravi in prenovi stare predmete.
	Sever Primož mizar za hišno opravo v Ljubljani, Gradaške ulice št. 22.	Ignacij Žargi v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4. Trgovina z manufakturnim in drobnim blagom. Zaloga najnovejših kravat, različnega perila, zimskega blaga itd. Velika zaloga nagrobnih vencev in sop- kov. Zaloga vseh potrebščin za krojače in šivilje.

9 zlatih
13 srebrnih
kolajn

9 častnih
in priznal-
nih diplom

186 20—16

Kwizdov

IX 126 (8—8)

korneuburški živinoredilni prašek
za konje, goveda in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh vojških hlevih proti pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zboljšanju ukusnega in izdatnejšega mleka.

Pazi naj se na varstveno znamko in zahteva le

Kwizdov
Korneuburški živinored. prašek.

Glavna zaloga:
Franz Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogorski in kralj. rumunski dvorni založnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Fristen
doblja se v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ogorske dežele.

Valentin Urbančič
kovač
v Kurji vasi št. 2, nasproti dolenski mitnici
priporoča se slavnemu občinstvu, prečasti duhovščini in gospodarjem za 644 3—1
kovanje konj in kovanje vsakovrstnih vž
po zelo nizkih cenah. — Za dobro delo se jamči.

Gotov vspeh
provzročajo preizkušeni in jako priljubljeni
Kaiserjevi
kolobarčki iz poprove mete
(Pfeffermünz - Caramellen)
proti pomanjkanju slasti do jedi, proti pokvarjenemu in oslabelemu želodcu. 595 12—3
V zavojčkih po 20 kr. se dobivajo pristni v lekarni Mayerjevi „pri zlatem jellenu“ v Ljubljani.

Krasne novosti
blagu za plese
pahljáče, ovratniki, predpasniki, žepne rute, rokavice
odeje
poljubne velikosti
priporoča kot primerno božično darilo
Alojzij Persché
v Ljubljani, Stolni trg št. 22. 640 2-2

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnosti in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s **častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.**

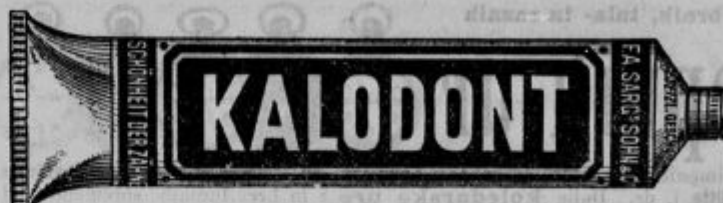
Tinktura za želodec *lekarnarja*
Piccolija v Ljubljani

je **izborna sredstvo**, katero **krepiča in zdravi želodec** ter **pospešuje prebavljanje in deluje**, da se telo odpre.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar **Piccoli v Ljubljani** proti povzetju.
Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1-36, po 55 steklenic gld. 5-26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50-4

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni
(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного **milijonkrat**
preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočen, je ob enem najcenejša **zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.**

Dobiva se povsodi. 620 40—3

Rojansko posojilno in konsumno društvo
vpisana zadruga z omejenim poročtvom
v Rojanu pri Trstu

priporoča čast. duhovščini in drugim rodoljubom na deželi svojo bogato preskrbljeno
prodajalnico in zalogo jestvin
v Trstu, Via Belvedere št. 3,

kjer se prodaja vsakovrstno kolonijalno blago najboljše vrste in po ugodnih cenah. — Razpošilja se po pošti in s tovarnim vlakom. Ceniki na zahtevanje franko.

Tudi pošilja **raznovrstna**
okolicijska, istrska in laška vina
v sodčkih po 28 litrov in več.

Čast. duhovščina, trgovci in drugi rodoljubi na deželi naj se blagovolje pre- pričati sami ter podpirati s svojimi naročili edino slovensko narodno podjetje v Trstu.

Društveno predstojništvo.

562 8

Uzoreci so na razpolaganje.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar. 447 10—9
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo
zalogo vseh vrst

žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejša kakovosti po naj- nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu- dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd.. vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

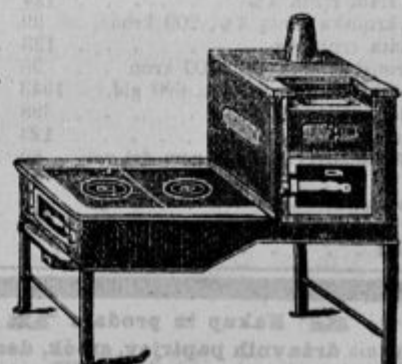
Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako- vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja stotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko.

Kovači! Tu kupujete železo naj- ceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bodele prepričali!

CARBOLINEUM!

Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša :

kemično čisti higijenični

Kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofijo.

Isti, specialiteta prve vrste,

je nedosežen glede dobrote in vpliva blagodejno na prebavne organe ter oživlja ož. Ne smejo bi ga pogrešati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovalcu J. Klauer-ju, trgovcu „pri voglu“, v vseh boljših spekerijah in trgovinah z jestvinami (delikatesami), kakor tudi v kavarah. 616 25-11

Josip Černe, urar v Ljubljani.

Sv. Petra cesta št. 2

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo zlatih, srebrnih, tula- in raznih

žepnih ur

iz najimennitnejših tvornic, kakor: Longines ad Francillon v Švici, Schaffhausen, Glashütte i. dr. Dalje koledarske ure z in brez luninih spremenov, dunajske ure z nihalom, budilnice in vsakovrstne ure za domačo rabo. Poprave izvršuje točno in po primerni ceni. 500 20-15

☞ Za vojake in dijake znižana cena. ☞

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice št. 1 v Ljubljani št. 6

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izborne svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov 126 52-14 turistiskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga tohutnih klobukov c. kr. dvornih zložnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Katoliška tiskarna

☞ vizitnice ☞ pripravila raznovrstne po nizki ceni.

Anton Presker

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16,

priporoča se prečast. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne duhovniško-civilne in duhovniške obleke,

kožuhovnatih žakljev za ogrevanje nog.

V zalogi ima tudi

storjeno obleko za gospode in dečke

zimske suknje, nepremočne havelocke, meniške, ženske plašče, jope po najnovejšem kroju izvršene, popotne kožuhe, kratke kožuhe itd. v veliki izbiri. 606 8-8

☞ Vse po nizki ceni. ☞

Naročila na izdelovanje oblek po meri izvršujejo se točno po poljubnem kroju. Za dobro blago jamči.

Praktična in pripravna božična darila

kakor:

Kuhinjske in gospodinjske tehtnice; mesoreznice, pristno ameriške; petrolejne svetilke vsake vrste; sobni telovadni aparati v veliki izbiri; stroji za ribanje kruha itd. itd.

Kondor-drsalke

najnovejši patent, nedosegljive, najboljše in najpripravnejše vseh sistemov.

Vse priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškovič,

železarija,

643 2-2

V Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

kmetijskih strojev in orodja

Strojev za vinarstvo

vsakovrstnih sesalk

pralnih strojev ovijalnikov, zravnalnikov

perila

patentovanih mlinov

za domačo uporabo,

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri

239

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri

(52-36)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

☞ Ilustrovani ceniki zastoj in franko. ☞

Iščem prekupovalce in poštene zastopnike.

Ne kupujte

malovrednih urarskih izdelkov pri tujih tvrdkah, ako se hočete izogniti takojšnjim dragim popravilom! Komur je na tem, da kupi zanesljivo in natančno kazočo

nikelnato, srebrno ali zlato

žepno uro z verižico

naj naroči pri domači tvrdki

FR. ČUDEN

v Ljubljani, Mestni trg (nasproti rotovžu)

kateri garantira za dobro blago leto dni in kateri ima v zalogi tudi budilnice, stenske ure itd. itd.

Izborna zaloga

verižic, uhanov, prstanov, naprsnih igel, okraskov, zapestnic itd.

Ceniki s podobami so franko na razpolago. 158 41

Dunajska borza.

Dne 22. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	—	—	—
Avstrijska zlata renta 4%	124	—	—	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99	70	—	—
Ogerska zlata renta 4%	123	85	—	—
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98	20	—	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1043	—	—	—
Kreditne delnice, 160 gld.	398	50	—	—
London vista	123	95	—	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60	80	—	—
20 mark	12	16	—	—
20 frankov (napoleonador)	9	84	—	—
Italijanski bankovci	46	25	—	—
C. kr. cekini	5	85	—	—

Dne 21. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150	gld.	75	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	162	75	—	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196	50	—	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	—	—	—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	143	—	—	—
Dunavske vravnayne srečke 5%	132	25	—	—
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	106	75	—	—
Posojilo goriškega mesta	111	25	—	—
4% kranjsko deželno posojilo	67	—	—	—
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98	60	—	—
Prioritetne obveznice državne železnice	223	—	—	—
južne železnice 3%	165	70	—	—
južne železnice 5%	130	50	—	—
dolenjskih železnice 4%	98	50	—	—

Kreditne srečke, 100 gld.	200	gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	147	—	—	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17	80	—	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50	—	—
Salmove srečke, 40 gld.	70	70	—	—
St. Genois srečke, 40 gld.	70	50	—	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	52	75	—	—
Ljubljanske srečke	26	60	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	180	—	—	—
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v.	3480	—	—	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	530	—	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105	50	—	—
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	86	—	—	—
Montanska družba avstr. plan.	105	20	—	—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	166	—	—	—
Papirnih rubljev 100	133	25	—	—

☞ Nakup in prodaja ☞

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

☞ Pojasnila ☞ v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

☞ naloženih glavnih ☞